

Chambre des Représentants de Belgique

SESSION ORDINAIRE 1996-1997 (*)

14 MAI 1997

PROJET DE LOI

**relatif à l'amélioration de la
procédure pénale au stade de
l'information et de l'instruction**

AMENDEMENTS

N° 58 DU GOUVERNEMENT

Art. 38bis (nouveau)

Dans le chapitre VII, insérer un article 38bis (nouveau) rédigé comme suit :

« Art. 38bis. — Il est inséré dans le titre préliminaire du code de procédure pénale un article 5bis et un article 5ter, rédigés comme suit :

« Art. 5bis. — § 1er. Acquiert la qualité de personne lésée celui qui, conformément aux dispositions du présent code, déclare avoir subi un dommage découlant d'une infraction.

§ 2. La déclaration est faite en personne ou par un avocat.

La déclaration indique :

a) les nom, prénom, lieu et date de naissance, profession et domicile du déclarant;

b) le fait générateur du dommage subi par le déclarant;

c) la nature de ce dommage;

Voir :

- 857 - 96 / 97 :

— N° 1 : Projet de loi.

— N° 2 à 6 : Amendements.

(*) Troisième session de la 49e législature.

Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers

GEWONE ZITTING 1996-1997 (*)

14 MEI 1997

WETSONTWERP

**tot verbetering van de
strafrechtspleging in het stadium
van het opsporingsonderzoek en het
gerechtelijk onderzoek**

AMENDEMENTEN

N° 58 VAN DE REGERING

Art. 38bis (nieuw)

Onder hoofdstuk VII, een artikel 38bis (nieuw) invoegen, luidend als volgt :

« Art. 38bis. — In de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering worden een artikel 5bis en een artikel 5ter ingevoegd, luidend als volgt :

« Art. 5bis. — § 1. Verkrijgt de kwaliteit van benadeelde persoon degene die, overeenkomstig de bepalingen van dit Wetboek, verklaart schade te hebben geleden veroorzaakt door een misdrijf.

§ 2. De verklaring wordt gedaan in persoon of door een advocaat.

De verklaring bevat :

a) naam, voornaam, plaats en datum van geboorte, beroep en woonplaats van de betrokkene;

b) het feit dat de oorzaak is van de schade geleden door de betrokkene;

c) de aard van deze schade;

Zie :

- 857 - 96 / 97 :

— N° 1 : Wetsontwerp.

— N° 2 tot 6 : Amendementen.

(*) Derde zitting van de 49e zittingsperiode.

d) l'intérêt personnel que le déclarant fait valoir.

La déclaration est reçue par le ministère public.

§ 3. La personne lésée a le droit d'être assistée ou représentée par un avocat.

Elle peut faire joindre au dossier tout document qu'elle estime utile.

Elle est informée du classement sans suite, de la mise à l'instruction ainsi que des actes de fixation devant les juridictions d'instruction et de jugement.

Art. 5ter. — L'intervention volontaire et forcée peut s'exercer devant les juridictions répressives conformément aux articles 811 à 814 du Code judiciaire.

Acquiert la qualité de partie intervenante la personne qui, aux fins d'agir ou de se défendre, dans une action en cours pendante devant les juridictions répressives, intervient volontairement ou est citée ou appelée par conclusions en intervention forcée.

L'intervention volontaire est formée par une requête adressée conformément aux dispositions des articles 1026 et 1027 du Code judiciaire au cours de l'instruction préparatoire, au juge d'instruction ou aux juridictions d'instruction qui sont saisis de la cause, et, après décision de renvoi, à toutes les autres juridictions. » »

N° 59 DU GOUVERNEMENT

Art. 2bis (nouveau)

Insérer un article 2bis (nouveau) rédigé comme suit :

« Art. 2bis. — L'article 10 du même code, abrogé par la loi du 10 juillet 1967, est rétabli dans la rédaction suivante :

« Art. 10. — Tous les membres des parquets et des tribunaux doivent traiter les victimes d'infraction et leurs parents de façon correcte et consciencieuse, en particulier en leur fournissant l'information nécessaire et en les mettant, si nécessaire, en contact avec les instances d'aide. Ils peuvent être assistés pour cette mission par des assistants à l'accueil des victimes. » »

Le Ministre de la Justice,

S. DE CLERCK

d) het persoonlijk belang dat de betrokkene doet gelden.

De verklaring wordt ontvangen door het openbaar ministerie.

§ 3. De benadeelde persoon heeft het recht bijgestaan of vertegenwoordigd te worden door een advocaat.

Hij mag ieder document dat hij nuttig acht doen toevoegen aan het dossier.

Hij wordt op de hoogte gebracht van de seponering, het instellen van een gerechtelijk onderzoek, en de bepaling van een rechtsdag voor het onderzoeks- en vonnisgerecht.

Art. 5ter. — De vrijwillige en de gedwongen tussenkomst kan voor de strafgerechten gebeuren overeenkomstig de artikelen 811 tot 814 van het Gerechtelijk Wetboek.

Verkrijgt de kwaliteit van tussenkomende partij, de persoon die, om te handelen of om zich te verdedigen, in een vordering die voor het strafrecht hangt vrijwillig tussenkomt of tot gedwongen tussenkomst gedagvaard of bij conclusie geroepen wordt.

De vrijwillige tussenkomst geschiedt bij een verzoekschrift dat overeenkomstig de artikelen 1026 en 1027 van het Gerechtelijk Wetboek tijdens het vooronderzoek gericht wordt aan de onderzoeksrechter of aan de onderzoeksgerechten waarvoor de zaak loopt, en na de beslissing tot verwijzing, aan alle andere gerechten. » »

N° 59 VAN DE REGERING

Art. 2bis (nieuw)

Een artikel 2bis (nieuw) invoegen, luidend als volgt :

« Art. 2bis. — Artikel 10 van hetzelfde Wetboek, opgeheven door de wet van 10 juli 1967, wordt opnieuw opgenomen in de volgende lezing :

« Art. 10. — Alle personeelsleden van parketten en rechtbanken moeten slachtoffers van misdrijven en hun verwanten zorgvuldig en correct bejegenen, in het bijzonder door hen de noodzakelijke informatie te verschaffen en hen, zo nodig in contact te brengen met hulpverlenende instanties. Zij kunnen hierin worden bijgestaan door de assistenten slachtofferonthaal. » »

De Minister van Justitie,

S. DE CLERCK

N° 60 DE M. BOURGEOIS ET CONSORTS

Art. 32bis (nouveau)

Insérer un article 32bis (nouveau), libellé comme suit :

« Art. 32bis. — A l'article 98 du même Code, sont apportées les modifications suivantes :

1) l'alinéa 1er est remplacé par ce qui suit :

« Le premier président de la Cour d'appel peut charger un juge d'un tribunal de première instance ou de commerce du ressort de la Cour d'appel de siéger dans un autre arrondissement que celui dans lequel il a été nommé. »;

2) l'alinéa 3 et le dernier alinéa sont abrogés. ».

JUSTIFICATION

Cet amendement rend compte des observations formulées au sujet des amendements n°s 11 à 15, qui prévoient que les recours contre certaines décisions du procureur du Roi ou du juge d'instruction devraient être examinés par la chambre du conseil et non plus par la chambre des mises en accusation.

Lors de la discussion sur ce point, un des experts a attiré l'attention sur les problèmes qui pourraient se poser dans les petits arrondissements en ce qui concerne l'indépendance des juges : on pourrait se demander si un juge qui a déjà siégé à la chambre du conseil, à l'occasion par exemple d'un recours contre la décision d'un juge d'instruction de refuser la consultation d'un dossier, pourrait encore se prononcer en toute indépendance lors d'une éventuelle audience au fond du tribunal correctionnel. Dans les petits arrondissements, il pourrait être difficile de trouver des juges n'ayant pas encore siégé à la cause.

L'amendement proposé permet d'éviter que de tels problèmes se reposent en donnant la possibilité au premier président de la Cour d'appel de faire siéger un juge d'un autre arrondissement.

N° 61 DE MM. BOURGEOIS ET VERWILGHEN

Art. 5

Supprimer l'article 28septies proposé.

JUSTIFICATION

La commission Franchimont défend l'idée d'un juge d'instruction qui dirige l'instruction. A l'inverse, le projet du gouvernement introduit, par le biais de cette disposition, la notion de « juge de l'instruction ».

N° 60 VAN DE HEER BOURGEOIS c.s.

Art. 32bis (nieuw)

Een artikel 32bis (nieuw) invoegen, luidend als volgt :

« Art. 32bis. — In artikel 98 van hetzelfde Wetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1) het eerste lid wordt vervangen door wat volgt :

« De eerste voorzitter van het Hof van Beroep kan een rechter in een rechtbank van eerste aanleg of van koophandel uit het rechtsgebied van het Hof van Beroep opdragen te zetelen in een ander arrondissement dan hetgeen waar hij benoemd werd. »;

2) het derde en het laatste lid worden opgeheven. ».

VERANTWOORDING

Dit amendement komt tegemoet aan de opmerkingen die geformuleerd waren naar aanleiding van de amendementen n°s 11 tot en met 15, die voorzien dat het beroep tegen een aantal beslissingen van de procureur des Konings of van de onderzoeksrechter behandeld zou moeten worden door de raadkamer in plaats van door de Kamer van Inbeschuldigingstelling.

Naar aanleiding van de discussie hierover werd door één van de deskundigen gewaarschuwd voor eventuele problemen inzake de onafhankelijkheid van de rechters in kleinere arrondissementen : de vraag zou kunnen rijzen of een rechter die reeds in de raadkamer heeft gezeteld naar aanleiding van bijvoorbeeld een beroep tegen de beslissing van de onderzoeksrechter houdende de weigering van inzage in het dossier, nog onafhankelijk zou kunnen oordelen in een eventuele zitting ten gronde van de correctionele rechtbank. In kleinere arrondissementen zou men wel eens in de problemen kunnen komen wegens een te kort aan rechters die nog niet in de zaak zouden gezeteld hebben.

Het voorgestelde amendement maakt het mogelijk om op dergelijke problemen te anticiperen, namelijk door de mogelijkheid te geven aan de eerste voorzitter van het Hof van Beroep om een rechter van een ander arrondissement te laten zetelen.

G. BOURGEOIS
R. LANDUYT
M. VERWILGHEN

N° 61 VAN DE HEREN BOURGEOIS EN VERWILGHEN

Art. 5

Het voorgestelde artikel 28septies weglaten.

VERANTWOORDING

De Commissie Franchimont opteert voor de onderzoeksrechter als leider van het onderzoek. In het regeringsontwerp daarentegen wordt met deze bepaling de « rechter van het onderzoek » ingevoerd.

En ce sens, le projet est contraire aux conclusions de la commission Dutroux, qui s'opposaient précisément à une action autonome de la police. L'introduction d'une mini-instruction confère une base légale à l'action autonome de la police. Le juge d'instruction est ravalé au rang d'exécutant d'un devoir d'instruction ponctuel, privé de droit sur l'ensemble de l'instruction et de la direction de celle-ci.

Alors que le projet attribue certains droits aux parties dans le cadre de l'instruction, le texte de l'article 5, § 7, prévoit l'inverse. Par suite de cette disposition, les affaires mises à l'instruction seront encore moins nombreuses. Une fois de plus, le texte va à l'encontre des conclusions de la commission d'enquête Dutroux, qui a clairement opté en faveur d'un renforcement du rôle de la victime/personne lésée.

L'instruction judiciaire est une garantie vis-à-vis de certains droits et de certaines libertés. Le ministère public est une partie, chargée de la recherche et des poursuites. Le fait qu'à l'heure actuelle les choses demeurent souvent théoriques et que l'instruction n'offre pas toujours les garanties que l'on est en droit d'en attendre ne peut servir de prétexte. Au contraire, il convient d'augmenter le nombre de juges d'instruction, de renforcer leur position et d'accroître leurs moyens.

Le texte proposé risque de réduire encore davantage le rôle du juge d'instruction. Il n'est pas illusoire que les juges d'instruction, déjà surchargés, soient tentés de ne plus ordonner qu'une mini-instruction, sans se saisir de l'affaire. Après plusieurs années, certains pourraient invoquer le soi-disant bon fonctionnement du système pour poursuivre dans la même voie.

N° 62 DE MM. BOURGEOIS ET VERWILGHEN

Art. 6

Compléter cet article par ce qui suit :

« Ce même article 47 est complété par un alinéa 2, libellé comme suit :

« Le procureur du Roi requerra toujours l'ouverture d'une instruction dans les cas suivants :

1° Lorsqu'il s'agit d'un crime et qu'il estime devoir requérir un emprisonnement de cinq ans au moins.

2° Dans des affaires complexes, par exemple lorsque l'enquête dure depuis plus de six mois, lorsque diverses administrations spécialisées ou unités d'enquête de la police participent à l'enquête ou s'il s'agit du démantèlement d'une organisation criminelle ou d'une affaire ayant des ramifications internationales.

3° Lorsqu'il s'avère nécessaire d'utiliser des moyens de coercition.

4° Lorsque des témoins menacés doivent être protégés ». »

JUSTIFICATION

Cette proposition a été formulée par le docteur Bart De Smet dans « De hervorming van het strafrechtelijk vooron-

Het ontwerp staat daarmee haaks op de besluiten van de Onderzoekscommissie Dutroux, waar precies geconcludeerd werd tegen het autonome optreden van de politie. Door het invoeren van de mini-instructie heeft men een werkelijke onderbouw van het autonome politie-optreden. De onderzoeksrechter wordt gedegradeerd tot de uitvoerder van een punctuele onderzoeksdaad, zonder recht op en leiding van het geheel van het onderzoek.

Waar het ontwerp bepaalde rechten verleent aan de partijen in het kader van het gerechtelijk onderzoek, gaat de tekst van artikel 5, § 7, de andere richting uit. Hierdoor immers zullen nog minder zaken aan een gerechtelijk onderzoek onderworpen worden. Dit gaat opnieuw in tegen de conclusies van de onderzoekscommissie Dutroux, die duidelijk opteerde voor een versterking van de rol van het slachtoffer / de benadeelde.

Het gerechtelijk onderzoek is een waarborg voor de rechten en vrijheden. Het Openbaar Ministerie is een partij, belast met de opsporing en de vervolging.

Er kan geen argument gehaald worden uit het feit dat thans een en ander dikwijls theorie blijft en dat het gerechtelijk onderzoek niet altijd de waarborgen biedt die ervan mogen verwacht worden. Integendeel : men moet het aantal onderzoeksrechters opvoeren, de positie van de onderzoeksrechter versterken en hem meer middelen geven.

De kans bestaat dat de voorgestelde tekst leidt tot een verdere afbouw van de rol van de onderzoeksrechter. Het is helemaal niet denkbeeldig dat thans reeds overbevraagde onderzoeksrechters zich laten lenen tot het louter bevelen van een mini-instructie en de zaak niet naar zich toetrekken. Na verloop van jaren kan dan uit dit ogenschijnlijk werkend systeem het argument gehaald worden om verder te gaan op de ingeslagen weg.

N° 62 VAN DE HEREN BOURGEOIS EN VERWILGHEN

Art. 6

Dit artikel aanvullen met wat volgt :

« Hetzelfde artikel 47 wordt aangevuld met een tweede lid, luidend als volgt :

« De Procureur des konings zal steeds een gerechtelijk onderzoek vorderen in volgende gevallen :

1° Wanneer het gaat om een misdad en wanneer hij meent een gevangenisstraf van minstens 5 jaar te moeten vorderen.

2° In complexe zaken, zoals wanneer het onderzoek langer dan 6 maanden duurt, wanneer er diverse gespecialiseerde administraties of onderzoekseenheden van de politie bij het onderzoek betrokken zijn, of als het gaat om de ontmanteling van een criminele organisatie of om een zaak met buitenlandse vertakkingen.

3° Wanneer de noodzaak zich voordoet om dwangmiddelen op te leggen.

4° Wanneer bedreigde getuigen dienen beschermd te worden ». »

VERANTWOORDING

Bovenstaand voorstel werd geformuleerd door Dr. Bart De Smet in « De hervorming van het strafrechtelijk vooron-

derzoek in België. Moet het gerechtelijk onderzoek in zijn huidige vorm behouden blijven ? » (n° 807, pp. 445/446).

L'auteur préconise la mise en place d'un système intermédiaire dont le juge d'instruction serait le pivot, mais où il ne devrait pas pour autant élucider toutes les affaires criminelles. Il propose dès lors de lier l'ouverture d'une instruction à l'existence des critères précités. Il va de soi que la plainte avec constitution de partie civile est maintenue.

Au n° 806 de l'ouvrage précité, l'auteur motive sa proposition comme suit :

« L'instruction n'a de sens que si le juge d'instruction a la possibilité d'occuper une position centrale. Si le ministère public peut choisir librement quand il instruit, la mission du juge d'instruction risque de se limiter à l'application de moyens de coercition. S'il est vrai que le juge d'instruction joue un rôle important au niveau de la coordination, on ne peut plus dire dans ce cas qu'il dirige effectivement l'enquête. L'ouverture d'une instruction dépendrait en outre d'un critère aléatoire, ce qui est difficilement compatible avec le principe d'égalité. Il convient dès lors de subordonner la mise à l'instruction à l'existence de critères de fond, à savoir la gravité et la complexité de l'affaire.

La revalorisation de l'instruction ne peut toutefois pas avoir pour effet d'obliger le juge d'instruction à intervenir dans toutes les affaires, ce qui paralyserait le système de l'instruction criminelle. Dans des affaires de routine de moindre gravité, l'instruction n'offre pas de protection juridique supplémentaire, parce que l'enquête policière préparatoire contient déjà toutes les données utiles. Si le juge d'instruction était chargé de ces affaires, on perdrait un temps précieux. Une intervention généralisée du juge d'instruction surchargerait en outre l'appareil judiciaire. On serait tenté, encore davantage qu'aujourd'hui, à régler les affaires en dehors du cadre judiciaire, ce qui ruinerait précisément tous les efforts déployés pour revaloriser l'instruction.

Il s'indique toutefois de faire observer que l'auteur préconise l'ouverture d'une mini-instruction lorsqu'il est nécessaire de procéder d'urgence à des perquisitions dans des habitations ou lorsque la police veut accomplir des actes d'information proactifs importants.

N° 63 DE MM. VANDENBOSSCHE ET LANDUYT

Art. 5

A l'article 28septies, alinéa 1er, proposé, apporter les modifications suivantes :

1) entre les mots « l'article 16 de la loi du 20 juillet 1990 » et les mots « la mesure de surveillance », remplacer la virgule par le mot « et »;

2) supprimer les mots « ainsi que de la perquisition ».

derzoek in België. Moet het gerechtelijk onderzoek in zijn huidige vorm behouden blijven ? » (n° 807, blz. 445/446).

De auteur pleit voor een tussensysteem waarin de onderzoeksrechter de spilfiguur is zonder dat hij alle strafzaken tot klaarheid moet brengen. Hij stelt daarom voor het gerechtelijk onderzoek te koppelen aan de hierboven vermelde criteria. Uiteraard blijft klacht met burgerlijke partijstelling behouden.

In n° 806 van het reeds geciteerde werk motiveert de auteur als volgt :

« Het gerechtelijk onderzoek heeft alleen maar zin als de onderzoeksrechter de kans krijgt om een centrale positie in te nemen. Wanneer het openbaar ministerie vrij kan kiezen in welke gevallen het een gerechtelijk onderzoek instelt, dreigt de taak van de onderzoeksrechter beperkt te blijven tot het opleggen van dwangmiddelen. De onderzoeksrechter speelt dan weliswaar een belangrijke coördinerende rol, doch van een effectief leiding geven is dan geen sprake meer. De waarborg van het gerechtelijk onderzoek zou bovendien afhangen van een aleatoir criterium, dat moeilijk verenigbaar is met het gelijkheidsbeginsel. Het gerechtelijk onderzoek moet daarom opnieuw gekoppeld worden aan inhoudelijke criteria : de ernst en de complexiteit van de zaak.

Herwaardering van het gerechtelijk onderzoek mag er echter niet toe leiden dat de onderzoeksrechter in alle zaken zou moeten tussenkomen. Het strafvorderlijke systeem zou dan blokkeren. In minder ernstige routinezaken levert het gerechtelijk onderzoek geen extra rechtsbescherming op, omdat het voorbereidend politieonderzoek meestal alle nuttige gegevens bevat. Als de onderzoeksrechter met deze zaken gelast zou zijn, gaat kostbare tijd verloren. Een veralgemeende tussenkomst van de onderzoeksrechter vormt bovendien een te zware belasting voor het gerechtelijk apparaat. De druk om zaken buitengerechtelijk af te doen zou dan nog toenemen, waardoor precies de beoogde herwaardering van het gerechtelijk onderzoek uit blijft.

Op te merken valt wel dat de auteur pleit voor een mini-instructie wanneer een spoeddoorzoeking van woningen noodzakelijk is of wanneer de politie ingrijpende pro-actieve opsporingshandelingen wil inzetten.

G. BOURGEOIS
M. VERWILGHEN

N° 63 VAN DE HEREN VANDENBOSSCHE EN LANDUYT

Art. 5

In het voorgestelde artikel 28septies, eerste lid, de volgende wijzigingen aanbrengen :

1) tussen de woorden « artikel 16 van de wet van 20 juli 1990 » en de woorden « de bewakingsmaatregel » de komma vervangen door het woord « en »;

2) de woorden « en de huiszoeking » weglaten.

JUSTIFICATION

La perquisition est un instrument très important et très utile pour la collecte des éléments de preuve.

Dans la pratique, le fait est toutefois que le procureur du Roi attendra le plus longtemps possible — et il n'est pas rare qu'il attende trop longtemps — avant de requérir une perquisition, parce qu'il perd alors la maîtrise de son dossier et le contrôle de la stratégie d'enquête. S'il a la possibilité de poursuivre son enquête après une perquisition, le procureur du Roi n'attendra pas inutilement longtemps pour requérir toutes les mesures d'instruction qui sont nécessaires dans l'intérêt de l'enquête. Cela réduit le risque de perdre des éléments de preuve et augmente les chances de succès de l'enquête.

Il y a lieu de souligner qu'en ce qui concerne l'ordre de perquisitionner, l'intéressé qui fera l'objet de la mesure d'instruction, continuera de bénéficier de toutes les garanties juridiques, étant donné qu'un juge d'instruction indépendant y veille.

N° 64 DE MME DE T'SERCLAES ET
M. JEAN-JACQUES VISEUR

Art. 7

Insérer un article 56bis rédigé comme suit :

« Art. 56bis. — Lorsqu'un conflit existe entre un service de police et le juge d'instruction qui agit conformément à l'article 56, § 2, celui-ci peut saisir le magistrat national qui tranchera. »

JUSTIFICATION

L'amendement proposé vise à garantir l'application effective des articles 55, alinéa 2 et 56, § 2 (*nouveaux*) du Code d'Instruction criminelle qui affirment que l'instruction s'exerce sous la direction du juge d'instruction et qu'il doit pouvoir réquérir l'assistance des services de police conformément à l'article 6 de la loi sur la fonction de police et pour ce qui concerne la gendarmerie, aux articles 44 à 50 de la loi sur la gendarmerie.

Rien ne garantit cependant que les services de police requis vont obtempérer aux réquisitions et/ou délégations qui émanent du juge d'instruction.

Celui-ci ne dispose d'aucun recours réel en cas de désaccord avec l'un ou l'autre service de police. La poursuite de l'instruction risque d'en souffrir.

Si le projet consacre le principe du juge d'instruction comme véritable « patron » de l'enquête, nécessité qui s'est encore vérifiée dans les conclusions du rapport de la commission d'enquête parlementaire sur les enlèvements d'enfants, ce même projet doit lui donner les moyens de diriger effectivement son instruction et les enquêteurs.

VERANTWOORDING

De huiszoeking is een zeer belangrijk en nuttig instrument voor de vergaring van bewijsmateriaal.

In de praktijk is het echter zo dat de procureur des Konings zo lang mogelijk — en niet zelden te lang — zal wachten om over te gaan tot het vorderen van een huiszoeking, omdat hij dan het meesterschap van zijn dossier en elke controle over de strategie verliest. Indien de mogelijkheid bestaat dat de procureur zijn onderzoek zal kunnen verderzetten na een huiszoeking, zal hij niet nodeloos lang wachten om alle onderzoeksmaatregelen die noodzakelijk zijn in het belang van het onderzoek te vorderen. Dit verkleint de kans op het teloor gaan van bewijsmateriaal en vergroot dus op het welslagen van het onderzoek.

Er weze onderlijnd dat voor het bevelen van de huiszoeking alle garanties behouden blijven voor de betrokkene die de onderzoeksmaatregel moet ondergaan, aangezien een onafhankelijke onderzoeksrechter hierover waakt.

D. VANDENBOSSCHE
R. LANDUYT

N° 64 VAN MEVROUW DE T'SERCLAES EN DE
HEER JEAN-JACQUES VISEUR

Art. 7

Een artikel 56bis invoegen, luidend als volgt :

« Art. 56bis. — Wanneer een conflict rijst tussen een politiedienst en de onderzoeksrechter die handelt overeenkomstig artikel 56, § 2, kan die onderzoeksrechter zich wenden tot de nationaal magistraat die ter zake een beslissing zal nemen. »

VERANTWOORDING

Het voorgestelde amendement strekt ertoe de effectieve tenuitvoerlegging te waarborgen van de nieuwe artikelen 55, tweede lid, en 56, § 2, van het Wetboek van Strafvordering; die bepalen dat het gerechtelijk onderzoek wordt gevoerd onder leiding van de onderzoeksrechter en dat hij de bijstand van de politiediensten moet kunnen vorderen overeenkomstig artikel 6 van de wet op het politieambt en, wat de rijkswacht betreft, overeenkomstig de artikelen 44 tot 50 van de wet op de rijkswacht.

Niets waarborgt echter dat de betrokken politiediensten werk zullen maken van de vorderingen en/of opdrachten van de onderzoeksrechter.

Bij onenigheid met een of andere politiedienst beschikt de onderzoeksrechter over geen enkele echte mogelijkheid van beroep. Het risico bestaat dat het verdere verloop van het gerechtelijk onderzoek daaronder lijdt.

Het ontwerp bekrachtigt het principe dat de onderzoeksrechter de echte « leider » van het onderzoek is. Dat zulks noodzakelijk is, bleek nog naar aanleiding van de conclusies van het verslag van de parlementaire onderzoekscommissie over de ontvoering van kinderen. Het voorliggende ontwerp moet de onderzoeksrechter dan ook de middelen geven om zijn gerechtelijk onderzoek en de speurders metterdaad te leiden.

En cas de conflit le juge d'instruction doit pouvoir se référer à une autre instance.

Le magistrat national semble tout indiqué pour jouer ce rôle d'arbitre. Magistrat, à la fois interlocuteur privilégié du Ministre et des Etats-majors des services de police, il jouit d'une vision globale nécessaire pour remplir cette fonction de médiation.

N. DE T'SERCLAES
J.-J. VISEUR

N° 65 DE MM. BARZIN ET DUQUESNE

Art. 14

Entre les mots « Il en avise » et les mots « le procureur du Roi » insérer le mot « préalable-ment ».

JUSTIFICATION

S'il nous semble en effet souhaitable d'étendre à tout le territoire la compétence des juges d'instruction pour l'accomplissement d'actes de police judiciaire, d'information ou d'instruction relevant de ses attributions, et ce sans condition, il nous semble cependant souhaitable que le procureur du Roi de l'arrondissement dans lequel l'acte va être accompli soit avisé *préalablement* à l'accomplissement de cet acte (avec les moyens actuels de communication, il n'y a pas de risque pour l'efficacité ou la rapidité de l'enquête).

N° 66 DE MM. BARZIN ET DUQUESNE

Art. 26

A l'article 136 proposé, au second alinéa, remplacer les mots « après une année » par les mots « après six mois ».

JUSTIFICATION

Dans la mesure où il ne s'agit pas d'une saisine d'office de la chambre des mises en accusation, mais bien d'un recours facultatif laissé à l'inculpé et à la partie civile, un délai de six mois nous semble plus raisonnable.

N° 67 DE MM. BARZIN ET DUQUESNE

Art. 26

A l'article 136bis proposé, au cinquième et dernier alinéa, compléter la première phrase par les mots « , hors la présence des parties si elle l'estime utile ».

Bij een conflict moet de onderzoeksrechter zich tot een andere instantie kunnen wenden.

De nationaal magistraat lijkt de persoon bij uitstek om die rol van scheidsrechter te spelen. Als magistraat is hij tegelijk de bevoorrechte gesprekspartner van de minister en van de algemene leiding van de politiediensten; zo heeft hij een totaalvisie die noodzakelijk is om die bemiddelingsrol te vervullen.

N° 65 VAN DE HEREN BARZIN EN DUQUESNE

Art. 14

Tussen het woord « hiervan » en de woorden « in kennis », het woord « vooraf » invoegen.

VERANTWOORDING

Volgens ons is het inderdaad aangewezen dat de rechtsmacht van de onderzoeksrechters tot het hele grondgebied wordt uitgebreid in verband met het verrichten van de tot hun bevoegdheid behorende handelingen inzake gerechtelijke politie, opsporing of gerechtelijk onderzoek, en zonder dat daaraan enige voorwaarde wordt verbonden. Dat neemt echter niet weg dat het ons wenselijk lijkt dat de procureur des Konings van het arrondissement waarin de handeling zal worden verricht ter zake *vooraf* wordt ingelicht (met de huidige communicatiemiddelen houdt zulks geen enkel risico in voor de efficiëntie of de snelheid van het onderzoek).

N° 66 VAN DE HEREN BARZIN EN DUQUESNE

Art. 26

In het voorgestelde artikel 136, tweede lid, de woorden « binnen het jaar » vervangen door de woorden « binnen zes maanden ».

VERANTWOORDING

Daar de kamer van inbeschuldigingstelling niet ambts-halve wordt geadieerd, maar wel door middel van een facultatief beroep dat uitgaat van de inverdenkinggestelde of de burgerlijke partij, lijkt een termijn van zes maanden ons billijker.

N° 67 VAN DE HEREN BARZIN EN DUQUESNE

Art. 26

In het voorgestelde artikel 136bis, vijfde lid, de eerste zin aanvullen met de woorden « , zonder dat de partijen daarbij aanwezig zijn, indien zij dat nuttig acht ».

JUSTIFICATION

Tout comme cela est prévu dans le cadre de l'article 136ter du Code d'instruction criminelle tel que proposé par le projet de loi, il nous semble tout à fait normal que la chambre des mises en accusation puisse décider, lorsque cela s'avère utile notamment pour le déroulement de l'enquête et afin de préserver le secret de l'instruction, d'entendre le magistrat instructeur — maître dans son instruction — sans la présence des parties.

N° 68 DE MM. BARZIN ET DUQUESNE

Art. 27

A l'article 235bis proposé, supprimer l'alinéa 3.

JUSTIFICATION

Telle qu'elle est rédigée, cette disposition donne à penser que le ministère public et les parties ont la possibilité de saisir la chambre des mises en accusation à tout instant, en vue d'une appréciation de la régularité de la procédure. Or, cela ne s'avère toutefois pas correspondre à l'intention des auteurs du projet; cette intention, à en croire l'exposé des motifs, consiste en ce que le ministère public et les parties puissent invoquer l'irrégularité de la procédure à l'occasion du règlement de celle-ci, même s'ils ne l'ont pas fait auparavant. Dès lors, pour éviter toute impression erronée, et comme l'a souligné le Conseil d'Etat, il serait préférable de supprimer cet alinéa 3 de l'article 235 du Code d'instruction criminelle.

J. BARZIN
A. DUQUESNE

N° 69 DE MM. WILLEMS ET VANDEURZEN

Art. 5

A l'article 28^{quinq}uies, § 2, proposé, remplacer l'alinéa 1er par ce qui suit :

« Sans préjudice des dispositions des lois particulières, le ministère public et tout service de police qui interroge une personne l'informe qu'elle peut obtenir gratuitement une copie du procès-verbal de son audition. »

Cette copie lui est remise ou adressée immédiatement ou dans le mois. ».

JUSTIFICATION

Le projet prévoit que la personne interrogée qui souhaite obtenir une copie du procès-verbal de son audition doit en faire la demande. La remise d'une copie ne se fait donc automatiquement.

VERANTWOORDING

Zoals het door het wetsontwerp voorgestelde artikel 136ter van het Wetboek van Strafvordering bepaalt, lijkt het ons vanzelfsprekend dat de kamer van inbeschuldigingstelling kan beslissen de onderzoeksmagistraat — die het onderzoek leidt — in afwezigheid van de partijen te horen, indien dat met name voor het verloop van het onderzoek en het geheim van het gerechtelijk onderzoek nuttig blijkt te zijn.

N° 68 VAN DE HEREN BARZIN EN DUQUESNE

Art. 27

In het voorgestelde artikel 235bis, het derde lid weglaten.

VERANTWOORDING

De formulering van deze bepaling wekt de indruk dat het openbaar ministerie en de partijen te allen tijde de kamer van inbeschuldigingstelling kunnen adieren om zich uit te spreken over de regelmatigheid van de procedure. Dat staat echter haaks op wat de indieners van het ontwerp nastreven : in de memorie van toelichting staat dat het de bedoeling is de partijen en het openbaar ministerie in staat te stellen de onregelmatigheid van de procedure in te roepen tijdens de regeling ervan, ook al hebben ze dat voorheen niet gedaan. Zoals de Raad van State opmerkt, ware het beter elke verkeerde indruk te voorkomen en artikel 235, derde lid, van het Wetboek van Strafvordering weg te laten.

N° 69 VAN DE HEREN WILLEMS EN VANDEURZEN

Art. 5

In het voorgestelde artikel 28^{quinq}uies, in § 2, het eerste lid vervangen door wat volgt :

« Onverminderd de bepalingen in de bijzondere wetten, deelt het openbaar ministerie en elke politiedienst die een persoon ondervraagt aan deze persoon mee dat hij een kosteloze kopie van het proces-verbaal van zijn verhoor kan bekomen. »

Deze kopie wordt onmiddellijk of binnen een maand overhandigd of verstuurd. ».

VERANTWOORDING

Het ontwerp voorziet dat de verhoorde persoon zelf de vraag moet stellen om een kopie van het proces verbaal van zijn verhoor te krijgen. Het betreft hier geen automatische overhandiging.

Pour obtenir une copie, la victime, qui souvent se trouve dans des circonstances stressantes et éprouvantes sur le plan émotionnel, devra par conséquent faire preuve de toute l'attention et de toute l'assurance requises.

Le présent amendement tend dès lors à prévoir que la remise du procès-verbal est la règle. C'est à la victime qu'il appartient de décider de faire ou non usage de la possibilité qui lui est offerte.

N° 70 DE MM. WILLEMS ET VANDEURZEN

Art. 5

A l'article 28quinquies, § 5, proposé, entre les mots « les droits de la défense » et les mots « la vie privée », insérer les mots « et de la victime ».

JUSTIFICATION

Bien que la disposition actuelle n'exclue pas les victimes, il serait utile de l'indiquer explicitement dans le texte. Les victimes seraient ainsi mises sur le même pied que le suspect et son entourage.

N° 71 DE M. WILLEMS ET CONSORTS

Art. 7

A l'article 57, § 5, proposé, à la dernière phrase, supprimer les mots « la déontologie et ».

N° 72 DE M. BOURGEOIS

Art. 11

A l'article 61ter, § 2, alinéa 1er, proposé, dans la deuxième phrase, entre les mots « après l'inculpation » et les mots « ou la constitution de partie civile », insérer les mots « , l'engagement de l'action publique ».

JUSTIFICATION

Aux termes de l'article 61bis, alinéa 2, la personne à l'égard de laquelle l'action publique est engagée bénéficie

Dit vergt de nodige aandacht en assertiviteit vanwege het slachtoffer in dikwijls stresserende en emotionele omstandigheden.

Vandaar wordt voorzien dat de overhandiging van het proces-verbaal de regel is. Het is aan het slachtoffer om te beslissen of hij al dan niet van deze mogelijkheid wenst gebruik te maken.

N° 70 VAN DE HEREN WILLEMS EN VANDEURZEN

Art. 5

In het voorgestelde artikel 28quinquies, in § 5, tussen de woorden « de rechten van de verdediging » en de woorden « het privé-leven », de woorden « en van het slachtoffer » invoegen.

VERANTWOORDING

Hoewel de huidige bepaling de situatie van de slachtoffers niet uitsluit is het nuttig dit expliciet op te nemen in de tekst. Dit brengt de slachtoffers op dezelfde hoogte als de verdachte en zijn omgeving.

L. WILLEMS
J. VANDEURZEN

N° 71 VAN DE HEER WILLEMS c.s.

Art. 7

In het voorgestelde artikel 57, in § 5, in de laatste zin, de woorden « de deontologie en » weglaten.

L. WILLEMS
G. BOURGEOIS
N. DE T'SERCLAES
T. GIET
R. LANDUYT
M. VERWILGHEN

N° 72 VAN DE HEER BOURGEOIS

Art. 11

In het voorgestelde artikel 61ter, § 2, eerste lid, in de tweede zin, tussen de woorden « na de in verdenkingstelling » en de woorden « of de burgerlijke partijstelling », de woorden « , het instellen van de strafvordering » invoegen.

VERANTWOORDING

Overeenkomstig artikel 61bis, tweede lid heeft de persoon tegen wie de strafvordering wordt ingesteld dezelfde

des mêmes droits que l'inculpé. Le délai à respecter pour le dépôt de la requête doit dès lors être fixé également pour ces personnes.

rechten als de inverdenkinggestelde. De termijn voor het indienen van het verzoekschrift moet dus ook voor deze personen bepaald worden.

G. BOURGEOIS